

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 13C/132/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815202695
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8815202695.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci žalobcu: Q. V. V., L..V., M. XX, XXX XX M., E.: XX XXX XXX proti žalovanému: W. S., S.. XX.XX.XXXX, M. H. XXX/XX, XXX XX W. S. N., o zaplatenie 14 237,39 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 14 090,06 eur a iné trovy konania v sume 854 eur a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku žalobu zamietla.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť sumu vo výške 14 237,39 a trovy konania.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola so žalovaným a dlžníčkou L. S. (ďalej ako „dlžník“) uzatvorená Zmluva o medziúvere č. XXXXXXXX X XX a V. -V. Ú. č. XXXXXXXX X XX zo dňa XX.XX.XXXX, v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovanému a dlžníkovi medziúver vo výške 14 000 eur. Žalovaný a dlžník sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru 3,59 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 41,89 eur po dobu prvých 12 mesiacov a úroky medziúveru 6,59% p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 99,29 eur po uplynutí 12 mesiacov a do pridelenia cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 22,40 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa žalovaný a dlžník zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 99,29 eur. Žalovaný a dlžník porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 11.12.2014 žalobca vyzval žalovaného a dlžníka na doplatenie omeškaných splátok, pričom ich zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobca dňa 14.01.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru 14.01.2015 bola celková výška dlžnej sumy 14 215,59 eur, pričom pozostáva z istiny 13 361,28 eur a z nezaplatených úrokov za úver a nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v celkovej výške 854,31 eur. Požadovaním predčasného splatenia úveru úverová zmluva nezaniká, žalobca v zmysle čl. VI. bod 3. a 4. úverovej zmluvy úročí istinu dohodnutým úrokom za úver vo výške 6,59 % p. a. a zároveň celý zostatok dlhu ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úrokom z omeškania vo výške 5% p. a. Dňa 19.01.2015 bolo v Obchodnom vestníku zverejnené uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 08.01.2015, ktorým súd vyhlásil konkurz na majetok dlžníka. Ku dňu 19.01.2015 je výška žalobcovej pohľadávky 14 237,39 eur, pričom pozostáva z istiny 13 361,28 eur, nezaplatených úrokov za úver a z nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia

mimoriadnej splatnosti vo výške 854,31eur, 6,59% úroku za úver od 15.01.2015 do 19.01.2015, vo výške 12,06, 5% ročného úroku z omeškania od 15.01.2015 do 19.01.2015, vo výške 9,74 eur.

Žalovaný uviedol, že sa nechce vyjadriť k žalobe.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami a to zmluvou o medziúvere a stavebnom- spotrebiteľskom úvere, amortizačnou tabuľkou pre medziúver a stavebný úver, Oznámeniami o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru spolu s kópiami doručeníek, poslednými výzvami na úhradu, Všeobecnými podmienkami pre V. V. pre fyzické osoby, výpisom z účtu medziúveru, písomným vyjadrením žalobcu spolu s prílohami, výpoveďou žalovaného a zistil tento skutkový stav veci:

Žalovaný uviedol, že toho času je na invalidnom dôchodku s tým, že z toho sú mu vykonávané zrážky a to v sume 34,87 eur. Toho času nie je schopný splácať predmetnú pohľadávku ani v žiadnych splátkach a preto ponecháva vec na to, že ak bude právoplatná, budú mu vykonávané zrážky z dôchodku, tak ako sú vykonávané v inej veci.

Žalobca v písomnom podaní zo dňa 16.12.2015 uviedol, že suma poskytnutých peňažných prostriedkov predstavuje istinu žalovanej sumy. Táto zodpovedá súčtu položiek označených v špecifikácii žalovanej sumy ako výplata medziúveru zo dňa 07.03.2012 vo výške 5787,57 eur a vo výške 5412,43 eur a zo dňa 06.05.2013 vo výške 2670 eur a položky naučtovanej v špecifikácii žalovanej sumy dňa 07.03.2012 vo výške 130 eur, podľa ktorého je poplatok za spracovanie medziúveru splatný pri prvom poukázaní finančných prostriedkov medziúveru tak, že celková výška poukázaných finančných prostriedkov medziúveru bude znížená o výšku tohto poplatku. Istina predstavovala základ pre výpočet úroku medziúveru, ktorého úroková sadzba bola v zmluve dohodnutá vo výške 3,59% p.a. pre prvý rok a 6,59% p.a. po prvom roku. Vzhľadom na postupné vyplácanie medziúveru, istina vo výške 14 000 eur bola základom pre výpočet úroku medziúveru až dňom poslednej výplaty medziúveru, t.j. 06.05.2013. V zmysle Zmluvy sa žalovaný a dlžník zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru a do pridelenia cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti zo dňa 14.01.2015 došlo k zaúčtovaniu nasporenej sumy na účte zmluvy o stavebnom sporení so sumou poskytnutého medziúveru. Istina medziúveru ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti bola znížená na sumu 13 361,28 eur, čo je rozdiel sumy poskytnutých peňažných prostriedkov vo výške 14 000 eur a sumy nasporenej na účte zmluvy o stavebnom sporení vo výške 638,72 eur. V ďalšom uviedol, že sumu 854,31 eur ďalej predstavovali nezaplatené úroky za úver a poplatky ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Úhradu nezaplatených poplatkov si uplatňuje v zmysle čl. I., II. A V bod 2. Zmluvy. Vzhľadom na ustanovenie § 100 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, žalobca úročí istinu žalovanej sumy úrokom za úver a celú nezaplatenú sumu úrokom z omeškania len do vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka. K nároku na úroky z úveru po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru uviedol, že je nepochybné, že zmluva je zmluvou o úvere, na ktorú sa v zmysle ust. § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka vzťahujú príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka. Žalobca nevyklučuje, že ne predmetný právny vzťah sa majú aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj príslušné ustanovenia právnych predpisov upravujúce právne vzťahy účastníkom, ktorých je spotrebiteľ. Žiadne z uvedených ustanovení nevyklučuje nárok veriteľa na úroky za úver a to ani za obdobie po vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Požadovaním predčasného splatenia úveru zmluva nezaniká. Nezaniká ani povinnosť žalovaného vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky s úrokmi, nakoľko ide o povinnosť, ktorá tu bola ešte pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti sa menia len podmienky, za ktorých sa má uvedená povinnosť splniť. Táto zmena spočíva predovšetkým v tom, že žalobca je oprávnený požadovať zaplatenie celej dlžnej sumy bez ohľadu na pôvodne dohodnutú lehotu splatnosti. Vzhľadom na uvedené žalobca má za to, že jeho nárokom na 6,59% ročný úrok za úver zo sumy istiny mu prináleží aj za obdobie po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. od 15.01.2015 do 19.01.2015. Žalovaný sa neplnením svojich povinností splácať úver riadne a včas dostali do omeškania a preto žalobca úročí celú nezaplatenú sumu 14 215,59 eur úrokom z omeškania vo výške 5% p.a. od 15.01.2015 do 19.1.2015..

Podľa článku I. zmluvy o X. L. V. V. Ú. (ďalej len „zmluva“) uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a L. S. ako dlžníkom a žalovaným ako spoludlžníkom zo dňa 02.03.2012, žalobca na preklopenie obdobia do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení poskytol dlžníkovi X. pod č. XXXXXXXX X XX vo výške 14 000 eur, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol X. poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných ako aj všeobecných podmienok pre stavebné

sporenie pre fyzické osoby sa X. zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte V. V. na stavebný úver pod č. XXXXXXXX X XX vo výške cca 8612,02 eur. Presnú výšku stavebného úveru ku dňu podpisu tejto zmluvy nie je možné stanoviť a bude sa rovnať rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení.

Výška poplatku za spracovanie úveru, výška poplatku za vedenie účtu V. Ú., výška poplatku za vedenie účtu medziúveru, poplatky pri neplnení povinností podľa tejto zmluvy a ostatné poplatky za služby a úkony, ktoré je dlžník povinný hradiť podľa aktuálneho sadzobníka poplatkov v súlade s ustanovením čl. VIII. body 1 a 2 tejto zmluvy a čl. XXIII. bod 5 VPSS. Ďalšie poplatky a ich výšky v tejto zmluve neuvedené sú upravené v Sadzobníku poplatkov, ktorý je verejne prístupný na ktoromkoľvek obchodnom zastúpení veriteľa a na webovej stránke (čl. I Zmluvy).

V zmysle článku II. zmluvy - čerpanie, úročenie, doba splatnosti, splácanie medziúveru a stavebného úveru a ďalšie podmienky, časti X.W., dlžník sa zaväzuje poukazovať pravidelne mesačne dohodnutý vklad na účet zmluvy o V. V. Č.. XXXXXXXX XXX až do pridelenia cieľovej sumy. Dlžník sa zároveň zaväzuje splatiť poskytnutý medziúver vrátane príslušenstva. Výška úrokovej sadzby medziúveru od schválenia po dobu 12 mesiacov je 3,59% p.a. a po uplynutí 12 mesiacov je 6,59% p.a.. Do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o V. V. sa dlžník zaväzuje splácať úroky z X.. Do pridelenia cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje na účet zmluvy o V. V. Č..XXXXXXX X XX pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 22,40 eur. Do pridelenia cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje splácať úroky z medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami zodpovedajúcimi výške úrokovej sadzby a súčasne platiť poplatok za poistenie typu A vo výške 5,60 eur.

V zmysle článku II. zmluvy - čerpanie, úročenie, doba splatnosti, splácanie medziúveru a stavebného úveru a ďalšie podmienky, časti V.Ý. Ú. dlžník sa zaväzuje pravidelnými mesačnými splátkami úveru vo výške 99,29 eur uhradiť plnú výšku poskytnutého stavebného úveru s príslušenstvom a súčasne platiť poplatok za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami poistného vo výške 5,60 eur jednou platbou v celkovej výške 104,89 eur na účet V. Ú. Č.. XXXXXXXX X XX/XXXX.

V zmysle článku VI. zmluvy - Omeškanie splácania - bod 1. Ak je dlžník v omeškaní s platbou mesačného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení, má veriteľ právo účtovať si 5% p.a. úrok z omeškania zo zameškaných vkladov.

Podľa čl. VII. bod 1. zmluvy Odstúpenie od zmluvy veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok.

Ako vyplýva z bodu 2. písm. i) čl. VII. zmluvy veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie medziúveru a stavebného úveru aj v prípade ak dlžník nesplnil alebo porušil povinnosti vymedzené touto zmluvou alebo zabezpečovacími zmluvami.

Podľa článku VIII. zmluvy - Záverečné ustanovenia - bod 1. právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom a zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších noviel, zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení noviel a Všeobecnými podmienkami.

V zmysle Úvodných ustanovení Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, V. V. vydáva v súlade s právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky, tieto Všeobecné podmienky pre V. V. pre fyzické osoby (ďalej VPSS), ktorými upravuje vzťahy medzi stavebnou sporiteľňou a stavebným sporiteľom v súlade so zákonom č.483/2001 Z.z. o bankách v platnom znení (ďalej len Zákon o bankách) a zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení (ďalej Zákon).

V zmysle čl. I bod 2. a 3. časť A) Všeobecných podmienok, zmluva musí byť uzatvorená písomnou formou na určitú cieľovú sumu a konkrétnu tarifu sporenia. Predmetom zmluvy je záväzok stavebného sporiteľa na základe pravidelného sporenia nasporiť zmluvne dohodnutú sumu a jeho nárok na poskytnutie stavebnou sporiteľňou nevyhovujúceho stavebného úveru v súlade so Zákonom a VPSS.

Po splnení zákonných a zmluvne dohodnutých podmienok poskytne stavebná sporiteľňa z Fondu stavebnému sporiteľovi stavebný úver alebo medziúver. Úverový vzťah vzniká na základe samostatne uzatvorenej zmluvy o stavebnom úvere, resp. medziúvere a stavebnom úvere (čl. XIV. bod 1a 5 Všeobecných podmienok).

Podľa čl. XVII. body 1. a 2. Všeobecných podmienok, úver zo stavebného sporenia poskytuje V. V. s ročnou úrokovou sadzbou. Úročenie istiny V. Ú. začína dňom čerpania stavebného úveru alebo jeho časti.

V sume splátky úveru uvedenej v úverovej zmluve sú zahrnuté aj úroky zo V. Ú. (čl. XVIII. bod 3. Všeobecných podmienok).

Ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je V. V. oprávnená najmä, jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky V. V. zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľňa v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru (čl. XIX. bod 3 písm. b) Všeobecných podmienok).

V zmysle čl. XXIII. bod 1 Všeobecných podmienok stavebný sporiteľ je povinný platiť stavebnej sporiteľni ceny za služby poskytované stavebnou sporiteľňou v súlade so Sadzobníkom poplatkov.

Poslednou výzvou na úhradu zo dňa 11.12.2014 žalobca dlžníka, ako aj žalovaného vyzval v lehote do 31.12.2014 na úhradu omeškaných splátok vrátane splátky za mesiac december 2014. Žalobca ich upozornil, že v prípade nezaplatenia v stanovenej lehote vyhlási mimoriadnu splatnosť celého úveru a bude požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu.

Žalobca listom zo dňa 14.01.2015 dlžníkovi, ako aj žalovanému oznámil, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, ku dňu 14.01.2015 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru s tým, že ich vyzval na vrátenie celej dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá ku dňu 14.01.2015 predstavuje -14209,99 eur. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaný prevzal dňa 20.01.2015.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Ako vyplýva z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Ako vyplýva z § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa

týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaný ako spoludlžník uzavreli dňa 02.03.2012 zmluvu o X. Č.. XXXXXXXX X XX a V. Ú. Č.. XXXXXXXX X XX. V zmysle zmluvy žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkovi medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 14 000 eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na V. Ú. pod číslom XXXXXXXX X XX vo výške 8612,02 eur.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžník a žalovaný podstatne porušili zmluvu, žalobca dňa 14.01.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň ich žiadal o okamžité vrátenie celého zostatku úveru.

Súd mal za preukázaný nárok na zaplatenie sumy 14 090,06 eur. Jedná sa o istinu úveru, úrok z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a úrok z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Do uvedenej sumy súd nezarátal poplatky za upomienky v sume 135 eur, ktorými nárokmi sa bude zaoberať nižšie.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 14.01.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 14.01.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súd v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobcovi nepriznal nárok na vyčíslený úrok z úveru vo výške 12,06 a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol.

Súd žalobcovi nepriznal nárok na poplatky za upomienky spolu v sume 135 eur. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky za upomienky, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu spolu s príslušenstvom zamietol. Žalobca nepreukázal súdu zaslanie upomienok a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbursku (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné.

Súd aj v tejto súvislosti poukazuje na už vyššie citované uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19.

Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikáčna prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

Na základe vyššie uvedeného súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 14 090,06 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi sumou 14 225,06 eur (ktorá suma predstavuje súčet istiny vo výške 13 361,28 eur, úroku z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 854,31 eur, úroku z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti vo výške 9,74 eur) a sumou 135 eur predstavujúcou poplatky za upomienky.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Z uplatnenej sumy 14 237,39 eur bolo žalobcovi priznaných 14 090,06 eur, teda žalobca mal v konaní úspech 99% a neúspech 1%, čo predstavuje úspech žalovaného. Žalobca mal neúspech v pomerne nepatrnej časti preto má súd za to, že mu patrí plná náhrada trov konania.

Žalobcovi vznikli trovy konania iba v súvislosti so zaplateným súdnym poplatkom vo výške 854 eur, preto súd zaviazal žalovaného na úhradu iných trov v sume 854 eur.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.